

ÎNCHEIERE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Simion Chetrușca și Maria Chetrușca, reprezentată și de avocatul Viorel Chetrușcă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Simion Chetrușca și Maria Chetrușca împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Fly One” cu privire la încasarea compensației bănești pentru reținerea zborului, încasarea penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 28 decembrie 2018, prin intermediul poștei (f.d.17), Simion Chetrușca și Maria Chetrușca, reprezentată și de avocatul Igor Litvinenco, au depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Fly One” solicitând încasarea sumei de 500 de euro, convertiți în lei MD, conform cursului oficial de schimb valutar la data achitării, drept compensare a prejudiciului, încasarea începând cu data de 04 septembrie 2018 până la pronunțarea hotărârii, a penalității în temeiul art. 27 alin.(1) al Legii nr.105 din 13 martie 2003, având în vedere costul indivizibil al serviciului neprestat în termen, 7090 de lei, iar 5% pentru o zi depășită, constituie 354,50 de lei, repararea prejudiciului moral în sumă de a câte 10000 de lei pentru fiecare; compensarea cheltuielilor de judecată corespunzător.

În motivarea acțiunii, reclamanții au invocat că la data de 26 aprilie 2017 au cumpărat bilete de avion pentru cursa Chișinău-Roma, tur-retur, care urma a fi executată de către SRL „Fly One”. Cursa de retur - 5F 220 din Roma spre Chișinău era planificată pentru 16 iunie 2017, din Roma (FCO 3)-ora 17:50, spre Chișinău-ora 21:00. De fapt, avionul a decolat din Roma la ora 2:30, după ce a fost amânată și îmbarcarea de la 01:10, iar la Chișinău au ajuns la aproximativ ora 06:00. Astfel, reținerea cursei s-a realizat mai mult de 8 ore.

Totodată, au menționat că la data de 21 august 2018 au adresat o somație SRL „Fly One”, prin care și-au exprimat nemulțumirea față de reținerea exagerată a cursei. Până la acel moment, pârâtul nu s-a preocupat de a aduce scuzele de rigoare pentru disconfortul creat. Or, fiind pensionari și invalizi de gr. II, suferind de

insuficiență cardiacă și afecțiuni oncologice, au suportat un stres de nedescris, așteptând 7 ore pentru a pleca spre casă.

Reclamanții au afirmat că în răspunsul din 03 septembrie 2018, nr. 748, pârâtul s-a referit doar la omiterea termenului de 6 luni, adică prescripția reclamației. În răspunsul la reclamație, compania pârâtă a neglijat prevederile art. 35 din Convenție din 28 mai 1999 pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional de la Montreal (în continuare Convenția de la Montreal din 28 mai 1999), la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr 254 din 05 decembrie 2008. Or, perioada de introducere a acțiunii în responsabilitate este de 2 ani.

Cu referire la prevederile art. 9 alin.(1), art.513 alin.(1), art.572 alin.(2), art. 980 alin.(1), art. 986 alin. (1), art. 988 alin. (1), (2) Cod civil, art. 19 din Convenția de la Montreal din 28 mai 1999, au pretins repararea prejudiciului rezultat din întârziere. Prin prisma Regulamentului (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91, precum și a Convenției de la Montreal din 28 mai 1999, reclamanții au accentuat că obligațiile care revin operatorilor efectivi de transport aerian ar trebui limitate sau responsabilitatea lor exonerată în cazurile în care evenimentul este cauzat de circumstanțe excepționale, care nu pot fi evitate în pofida tuturor măsurilor rezonabile adoptate. Astfel de circumstanțe pot surveni în special în caz de instabilitate politică, condiții meteorologice incompatibile cu desfășurarea zborului în cauză, riscuri legate de siguranță, deficiențe neprevăzute care pot afecta siguranța zborului și greve care afectează operațiunile operatorului efectiv de transport aerian. Chiar și în condițiile în care SRL „Fly One” va încerca să invoce diverse circumstanțe pentru a evita responsabilitatea pretinsă, cele motivate *supra* confirmă pretențiile înaintate.

De asemenea, prin prisma prevederilor pct. 16, pct.17, pct.18 ale Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012 și având în vedere că distanța dintre aerodromul Chișinău și cel din Roma (FCO) este de 1444 km, reclamanții au pretins că pentru zborul anulat fiecăruia îi revine câte o compensație în mărime de 250 de euro.

Reclamanții au declarat că sunt aplicabile speței și prevederile art. 20 alin.(1), art.21 alin.(1) ale Legii privind protecția consumatorilor nr. 103 din 13 martie 2003. Or, circumstanțele redată denotă că au dispus de bilet electronic, în care era indicată ruta, ora de decolare și cea de aterizare și în care era direct indicat compania care efectiv urma să realizeze zborul, SRL „Fly One”, fiind direct responsabilă de compensarea prejudiciului cauzat pentru întârzierea zborului pe ruta Roma-Chișinău din 16 iunie 2017.

Cu referire la încasarea penalității, reclamanții indicând prevederile art.624 alin. (1), (3), art.629 Cod civil, art. 27 alin. (1), art.13 alin.(1) al Legii privind protecția consumatorilor nr. 103 din 13 martie 2003, au motivat că odată ce reclamația a fost recepționată la 21 august 2018, iar remedierea gratuită a deficiențelor nu a mai survenit, precum și răspunsul din 03 septembrie 2018, urmează a fi încasată penalitatea începând cu 04 septembrie 2018 până la

pronunțarea hotărârii. Costul indivizibil al serviciului prestat este de 7090 de lei, iar 5% pentru o zi depășită, constituie 354, 50 de lei.

În ceea ce vizează prejudiciul moral, conform prevederilor art. 1422, art. 1423 Cod civil, au opinat că acesta este determinat de nerespectarea orarului de zbor în mod nejustificat, fiind pensionari și invalizi de gradul II și suferind de insuficiență cardiacă și efectele tratamentului contra cancerului de colon, s-au aflat mai multe ore nocturne în așteptare.

Prin hotărârea din 05 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Simion Chetrușca și Maria Chetrușca și s-a încasat de la SRL „Fly One” în beneficiul lui Simion Chetrușca compensația bănească în mărime de 250,00 de euro, în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc, valabil la data executării obligației; s-a încasat de la SRL „Fly One” în beneficiul Mariei Chetrușca compensația bănească în mărime de 250,00 de euro, în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc, valabil la data executării obligației; s-a încasat de la SRL „Fly One” în beneficiul lui Simion Chetrușca și Maria Chetrușca suma de 5000 lei cu titlul de cheltuieli de asistență juridică; s-a încasat de la SRL „Fly One” în beneficiul statului suma de 293,40 de lei cu titlul de taxă de stat; în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Simion Chetrușca, Maria Chetrușca și SRL „Fly One” și s-a menținut hotărârea din 05 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, prin prisma criticilor aduse în apelul declarat de Simion Chetrușca, Maria Chetrușca, citând prevederile art. 32 alin.(1), (2), art. 18 alin. (7), (20), art. 18¹ alin. (1) din Legea nr.105 din 13 martie 2003, în vigoare la acel moment, a conchis că penalitatea prevăzută la art. 32 alin. (1) din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, urmează a fi calculată în mărime de 5% din prețul produsului sau al serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului, astfel că aceste prevederi nu pot fi aplicate față de suma compensației stabilite conform pct. 18 lit. b) din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 8 noiembrie 2012, încasată la caz.

Instanța de apel a accentuat că instanța de fond corect a concluzionat ca fiind neîntemeiată cerința cu privire la încasarea unei penalități în mărime de 354 lei pe zi pentru perioada, începând cu 04 septembrie 2018, în temeiul Legii nr.105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, dat fiind faptul că în speță nu sunt aplicabile regulile cu privire la clauza penală în temeiul acestei legi.

La fel, a apreciat că instanța de fond just a punctat că, întru stabilirea, cuantumului fix de compensare a călătorului și evitarea probării prejudiciului moral, prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012, s-a aprobat suma fixă care urmează să fie compensată călătorului pentru întârzierea zborului, astfel, încasarea recompensei și a prejudiciului moral concomitent, poate constitui o dublă apreciere a aceleiași fapt juridic.

La 24 decembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.94a), Simion Chetrușca și Maria Chetrușca, reprezentați și de avocatul Viorel Chetrușcă, au depus cerere de recurs împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând

admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii apelului declarat de Simion Chetrușca, Maria Chetrușca, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii, pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că prima instanța a omis să distingă compensațiile cerute, în condițiile în care ele sunt de natură juridică diferită, distinct reglementate de legislația națională, or, aceste despăgubiri nu se exclud reciproc, ci se completează.

La fel, au opinat că motivarea instanțelor ierarhic inferioare este nepertinentă, discriminatorie, în condițiile în care în cazurile de solicitare a despăgubirilor morale în folosul consumatorilor nu s-au pretins probe speciale privind existența și mărimea suferințelor morale. De asemenea, s-au referit la aplicarea neuniformă a legislației.

Recurenții au pretins încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, inclusiv interpretarea eronată a legii, precum și admiterea erorilor de către instanțe, care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Mai mult, lipsa de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, reprezintă o încălcarea a art. 6 § 1 CEDO.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 29 octombrie 2019, iar Simion Chetrușca și Maria Chetrușca, reprezentați și de avocatul Viorel Chetrușcă, au declarat recurs la 24 decembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.94a).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei participanților la proces la 29 noiembrie 2019, conform scrisorii de însoțire (f.d.90), ceea ce denotă că recursul este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Simion Chetrușca și Maria Chetrușca, reprezentați și de avocatul Viorel Chetrușcă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Simion Chetrușca și Maria Chetrușca, reprezentați și de avocatul Viorel Chetrușcă, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Simion Chetrușca și Maria Chetrușca, reprezentați și de avocatul Viorel Chetrușcă.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Simion Chetrușca și Maria Chetrușca, reprezentați și de avocatul Viorel Chetrușcă, împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat